

Húszmilliárd forint a szövetkezeti ipar termelése

Ülést tartott az OKISZ választmánya

Pénteken a Spartacus Sport-egyesület Szentkirályi utcai épületében tanácskozott az OKISZ választmánya. Az ülésen Erdős József, az OKISZ elnöke számolt be a szövetkezeti ipar ez évi munkájáról, és tájékoztatta a résztvevőket arról, milyen feladatok várnak a szövetkezeti iparra és irányító szerveire az új gazdasági mechanizmus végrehajtásában.

Hangsúlyozta, hogy a szövetkezeti ipar ez évben is gyorsan fejlődött, a tervezettnél nagyobb eredményeket ért el, termelése előreláthatólag meghaladja a 20 milliárd forintot és ez 16 százalékkal több, mint tavaly volt. A belkereskedelmek huszonhét százalékkal több árut adták át. A külkereskedelmek részére készített termékek értéke eléri a 4,3 milliárd forintot.

A kisipari szövetkezetek túlteljesítik a lakosság részére végzett javító, szolgáltató munkákra megjelölt tervet is. Az átlagosnál gyorsabb volt az előrehaladás a gépkocsik, a rádiók és tv-készülékek javítóhálózatának fejlesztésében. A korábban ellátatlan területeken háromnegyed év alatt 400 gebines javító, szolgáltató egység nyílt. Ennek ellenére azonban néhány helyen, így például Fejér, Zala és Borsod megyében nem fejlődtek, sőt visszastegtek a szolgáltatások. Eredményes volt a szövetkezeti építőipar tevékenysége: a tervezett ötezer családi házzal szemben 6100 családi házat adott át.

A szövetkezeti iparban dolgozók száma megközelíti a 280 ezret, 30 ezerral több, mint egy évvel ezelőtt. A létszámemelkedés csaknem egészében vidéken jelentkezett. A bedolgozók összlétszáma az év végére meghaladja a 73 ezret.

A szövetkezetek saját alapjai egy év alatt csaknem félmilliárd forinttal gyarapodtak, s átlagosan mintegy két

százalékkal emelkedett a dolgozók keresete.

A gazdaságirányítási reform végrehajtásával kapcsolatosan az OKISZ elnöke kifejtette, hogy az állami és a szövetkezeti szektor között továbbra is maradnak különbségek, amelyek bizonyos szövetkezeti sajátosságokból adódnak. Különbség mutatkozik például az anyagi érdekeltséget meghatározó részesedési alap felhasználásában, a pénzügyi támogatás rendszerében és a hitelrendszerben. Megváltozik a szövetkezetek részvétele az exporttevékenységben is, amennyiben néhány szövetkezet bizományosi formában is exportálhat, a ktsz-ek többsége a külkereskedelmi vállalatoknál saját számlás exporttevékenység részese lesz. Alapvetően megváltozik a tervezés rendszere. Minden szövetkezet maga készíti el tervét, igazodva a népgazdaság legfontosabb célkitűzéseire és arányaihoz. (MTI)

Az NDK nagykövetségének új székháza

A Népstadion úton felépült az NDK budapesti nagykövetségének új székháza. Az új épületet ma gyert és német építésszek tervezték, a Középületépítő Vállalat dolgozói építették, s díszítésében, berendezéseinek felszerelésében ismét segítettek a baráti ország építői. A kétemeletes épületben az utóbbi hónapokban már mintegy kétszáz hazai és külföldi szakember dolgozott, hogy még az év vége előtt befejezzék a munkát. A jövő év első negyedében már átköltözhét új székházába az NDK nagykövetsége.

Nagyobb »gőzt« a gázügyben!

Vidékünk közkinccséből, a földgázból egyre több család szeretne részesülni. Az indokok is természetesen: a csövön érkező energiát minden más tüzelőanyagnál előnyösebb használni. Sajnos, Szegeden nem megy simán, a tapasztalatok leginkább 1965-, 1966- és 1967-ről is ezt bizonyítják. Miért Hiszen bőven van gáz, megjavult a készülék-ellátás. Az ok máshol keresendő.

Öt év alatt szinte forradalmasodott az ország gázipara; például Szegeden az idén 30-szor annyi gázalóriát használtak fel, mint 1962-ben. A növekedés hatalmas méretű, s ezzel a szegedi gázmű bizonyos területeken képtelen volt lépést tartani. Pontosabban, a gázműnek nem volt és nincs elég szerelője ahhoz, hogy a hozzá forduló megrendelőket kielégítse. „Fantasztikus” határidők alakultak ki: aki 1966 végén vagy 1967 januárjában kérte készüléke bekapcsolását, örülhet annak, ha 1968 elején sorra kerül!

Ez az állapot egyáltalán nem természetes. A DÉGÁZ irodái manapság ostromlott várbástyához hasonlítanak, ahol gyakran a protekció „nehézfegyverét” is bevetik. A gázmű egyszerűen képtelen megbirkózni hatványozott feladataival: az idén 600-nál is több azoknak a száma, akik hiába írtak ajánlott levelet hiába telefonáltak naponta, új konvektorok, gázkályhák ebben az évben hidegen maradnak.

A gázfelhasználás növelése egyaránt érdeke a népgazdaságnak, a vállalatnak, a fogyasztónak. Tehát feltétlenül változtatni kell a helyzeten! A példakért nem is kell külföldre menni. Budapesten, sőt az ország más vidéki városaiban nincs a szegedihez hasonló probléma. Talán Budapesten vagy Debrecenben nagyobb létszámmal dolgoznak az ottani gázművek? Nem. Budapesten és a vidéki nagyvárosokban ávekkel ezelőtt rájöttek a nagyon egyszerű, kézenfekvő megoldásra: a készülékek beszerelését rábízták a megfelelő szakértelemmel rendelkező „idegen” vállalkozókra. Vállalatokra, szövetkezetekre, kisiparosokra. A gázmű a szerelési munkák befejezése után az ellenőrzést végzi. Ha a munka jó, megadja az engedélyt, azaz elvégzi a bekapcsolást. Például Budapesten a JAV-SZER vállalat évente 7-8 ezer szerelést fejez be, s így nincs esztendősi határidő, nincs tengernyi panaszkodó az előszobákban.

A szegedi gázmű nem ismerté fel idejében a lehetőséget, csak nemrég, egy-két hónapja próbálkozik hasonló megoldásokkal. Csongrád megyében máig sem mérte fel átfogóan: kikkel szerelhetné fel a gázkonvektorokat, kiknek engedhetné át zömében ezt a feladatot? Csonka Ernő, az OKGT gázfőosztályának termelési osztályvezetője ismeri a szegedi problémát. Elmondotta: a megoldás Szegeden ugyanaz lehet, mint Budapesten, vagy az ország többi vidéki városában. Itt is segítségül kell hívni a szövetkezeteket, kisiparosokat és más ajánlkozó vállalatokat. Sokkal fokozottabban, mint ahogy nemrég elkezdődött.

Matkó István

Befejeződött a parlament ülésszaka

(Folytatás az 1. oldalról.)

adódik, hogy a népgazdaság kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítása a fogyasztás és különösen a felhasználás növekedési ütemének mérséklését és differenciálását kívánja meg.

Ez úton lehet elérni, hogy az összes belföldön jelentkező fizetőképes kereslet valamivel lassabb ütemben növekedjék, mint a termelőkapacitások kellő kihasználásával elérhető kínálat és ugyanakkor az export növekedése is a szükséges mértékű legyen.

A terv azzal számol, hogy a beruházásra rendelkezésre álló eszközöket elsősorban a folyamatban levő beruházások befejezésére és folytatására használják fel. Ezt a célt szolgálja az is, hogy a népgazdasági terv csak viszonylag kevés számú — összesen 16 — állami döntéskörbe tartozó új nagyberuházás megkezdését irányozza elő.

A 16 beruházás többszöri és sokoldalú mérlegelés alapján úgy kerül kiválasztásra, hogy a létrejövő kapacitások mindenekelőtt az alapanyag- és félkésztermék szükségletek jobb kielégítését, a lakásépítkezés ütemének gyorsítását szolgálják.

Meggyőződésem, hogy a gazdaságpolitikai megfontolások és a tervcélokkal összhangolt szabályozók együttes érvényre juttatásának eredményeként fokozatosan javulni fog az egész beruházási tevékenységünk határfoka.

Új gazdaságirányítási rendszerünkben a népgazdasági és a vállalati tervek mellett a tanácsai tervek képeznek külön egységet.

A tanácsok számára a kormány egyrészt néhány olyan fontos, országos szempontból is jelentős cél megvalósítását írja elő, amelyeket saját tervük kidolgozásakor figyelembe kell venniük, másrészt országosan, s ezt bontva, megyei szintű tanácsokként meghatározza a fejlesztési alaphoz nyújtandó állami hozzájárulás összegét.

A tanácsok fejlesztési alapjára 1968-ban mintegy 7,2 milliárd forint áll rendelkezésre. Ebből a helyi bevételi források körülbelül 1,6 milliárd forintot, a bankhitel felvételi lehetőség 0,2 milliárd forintot, az állami hozzájárulás pedig 5,4 milliárd forintot tesz ki. A 7,2 milliárd forint fejlesztési alaphoz a tanácsok 6,8 milliárd forintot beruházásra használhatnak fel; ennek legnagyobb tétele — 3,7 milliárd forint — a lakásalap fejlesztését szolgálja és közel 15 ezer lakás megépítését teszi lehetővé.

Az iparilag elmaradott területek ipari fejlesztésének támogatására 100 millió forint áll rendelkezésre.

Vályi Péter:

Az előterjesztett költségvetési tervet 86 millióval emelik

A pénzügyminiszter bevezetésében hangzott, hogy a vitában rendkívül sok érdekes, hasznos, az ország életének szinte minden területét érintő észrevétel, kritikai megjegyzés hangzott el. Megelégedéssel nyugtázták, hogy a képviselők helyesnek, realitásnak tekintik az 1963. évi költségvetés tervezetét, a jövő évi népgazdasági tervet, s helyesnek, realitásnak tartják a kormány gazdaságpolitikai kádjának vonalát is.

A vita másik általános konklúziójaként szürte le a pénzügyminiszter, hogy a képviselők egyöntetűen helyeslik a gazdaságirányítási reformját. Optimizmus, nekivágókedés — így jellemezte Vályi Péter a légkört, amely áthatotta a költségvetési vitát. Ugyanez a hangulat jellemzi az ország dolgozóinak túlnyomó többségét is. Teljes volt az egyetértés abban is — s ez csaknem valamennyi hozzászólásból kicsendült —, hogy a gazdaságirányítási reformja igényes, jó dolog, de az ország népe azt várja, hogy a kormány tartsa kezében a gyepiót, egész gazdálkodásunkban pedig „vigyázzunk a pénzmagra”.

Jómagam azok mellé álllok, akik nem tartanak a kultúra kommercializálásának veszélyétől, akik úgy vélik, hogy a párt és a kormány elvi alapokon nyugvó művelődéspolitikája a jövőben sem enged teret a sekélyes, tömegizlést rontó, az ideológiai káros műveknek. Nagyon fontos, hogy megőrizzük kulturális életünk színesét, sokszínűségét, s gondoskodjunk arról, hogy a jelentkező sokféle igényt színvonalas alkotások elégítsék ki. A költségvetés, előirányzatai e törekvéseket alátámasztják.

Kitért a pénzügyminiszter arra, hogy a vitában sok szó esett a televízióról, a népművelés egyik legfontosabb eszközéről. Hangzott, hogy a tv számára a költségvetés kielégítő mértékben biztosítja a szükséges anyagiakat. A kormány nevében kijelentem, hogy elfogadjuk azokat a módosító javaslatokat, amelyek a kulturális területet jobb pénzügyi ellátással szolgálják — mondta Vályi

ennek mintegy kétharmadát a már megkezdett ipari létesítmények folytatásához kell felhasználni. Ezen túlmenően a kijelölt budapesti ipari üzemek vidékre telepítésének támogatásához 50 millió forintot irányoz elő a terv.

1968-ban a tanácsok a ko-

Kiss Árpád:

A kutatás közelebb kerül a termeléshez

Ha napjainkban a termelés fejlődéséről, a társadalmi igényeinek egyre magasabb színvonalú kielégítéséről hallunk, természetesen tartjuk, hogy az a tudományos eredményeken alapszik — mondotta bevezetőben Kiss Árpád, majd arról beszélt, hogy a tudományos eredmények alig egy évszázada kezdtek a termelésbe is behatolni. Lényeges különbség van azonban a technikai tudományok egy évszázad előtti és mai fejlődése között.

A szemünk előtt lejátszódó folyamatot joggal nevezhetjük műszaki-tudományos forradalomnak, amelyben a tudomány fejlődése nemcsak a kutatás anyagi ráfordításaitól függ, hanem a termelés irányítóinak szakmai műveltségétől, a dolgozók szakképzettségétől is. Ez pedig az államilag szervezett oktatás méretein, színvonalán múlik. A tudományos kutatás előfeltétele, a mérnök- és tudósképzés társadalmi méretű megszervezése döntő előnyt biztosít számunkra a kapitalizmussal folytatott békés gazdasági versenyben, ha az adottságainkban rejlő lehetőségeket jól hasznosítjuk.

Ezután arról szólt Kiss Árpád, hogy korunkban a nemzeti védelem egyre jelentősebb részét fordítják kutatásra, a tudomány fejlesztésére. Nekünk sincs szegényellnivalónk: jelentős összegekkel támogatjuk és támogatjuk a tudomány fejlesztését. Amíg a legnagyobb és a legfejlettebb országok a nemzeti jövedelemnek általában 3-3,5 százalékát fordítják kutatásra, mi az elmúlt évek átlagában a nemzeti jövedelem 2,3 százalékát költöttük erre a célra.

Rendelkezünk a jelentős tudományos eredmények elérésének másik feltételével is: vannak világszerte ismert és elismert kiváló tudósaink, a tudományos eredmények gyakorlati alkalmazására képes, kitűnő mérnökeink, a technikai tudományok számos területén rendelkezünk komoly tudományos és műszaki tradíciókkal, jelentős kutatási iskolákkal.

Nem lebecsülendők tehát azok az eredmények, amelyeket a tudomány és a technika fejlesztésében elértünk, mégis fel kellett tenni a kérdést, hogy a kutatásra fordított jelentős anyagi eszközök és tudósaink, műszaki szakembereink magas fokú felkészültsége nem hozhatna-e nagyobb eredményeket, ha változtatnánk a kutatás szervezésének és finanszírozásának módjait. A tudományos kutatások összhangjának javítására már az elmúlt években jelentős lépést tettünk a műszaki fejlesztési alap rendszerének létrehozásával. Ennek egy részével a vállalat, más részével a minisztérium rendelkezett. Jórészt ebből fedezték az alkalmazott kutatások költségeit. A műszaki fejlesztési alaphoz rejlő lehetőségeket mégsem lehetett teljes mértékben kihasználni. A kutatók ugyanis kevésbé voltak érdekelték abban, hogy elért eredményeiket a termelésben ténylegesen felhasználják, sőt sok esetben a szervezeti feltételek is hiányoztak. Az ipar nem tudott kapacitást biztosítani üzemi méretű kísérletekre. Ezért nálunk a kutatási eredmény elérésétől a gyártmányok bevezetéséig eltelt idő általában nagyobb volt a nemzetközileg szokásosnál. Már pedig a gyorsan változó műszaki megoldások gazdasági előnyeit a társadalom csak akkor élvezheti igazán, ha lépést tud tartani a haladás ütemével.

A gazdaságirányítás új rendszerében a műszaki-kutatási és fejlesztési feladatok túlnyomó részét is a vállalatokra bízjuk. Ezzel a kutatás közelebb kerül a termeléshez, jobban és gyorsabban tudja annak igényeit, szükségleteit kielégíteni. 1968-ban összesen több mint 4 milliárd forintot fordítottunk kutatásra. Ennek az összegnek a kétharmadával a vállalatok rendelkeznek.

Befejezésül hangzott: a tudomány, a kutatás eredményeinek gyakorlati hasznosítása az egész társadalom jólétének emelkedését segíti elő. A költségvetésben a tudomány a kutatás fejlesztésére előirányzott összegeknek minden lehetőségét biztosítják.

rabinál jóval nagyobb önállósággal dönthetnek gazdasági céljaik megvalósításáról. Az eddigi tapasztalatok biztosítékot nyújtanak arra, hogy ezzel az önállósággal helyesen fognak élni, szem előtt tartva mind a helyi, mind a népgazdasági érdekeket.

Péter, majd az egészségügyi ellátással kapcsolatos észrevételekre válaszolt. Kijelentette, hogy a maga részéről elfogadhatónak tartja azokat a javaslatokat, amelyek a szociális és egészségügyi bizottság részéről hangzottak el, s amelyeket a terv- és költségvetési bizottság megerősített. Felhívta azonban a figyelmet arra, hogy bőven akad tennivaló egészségügyi vonalon is a munka gazdaságosabbá, céltudatosabbá, szervezettebbé tételében.

Több felszólaló kitért — általánosságban és konkrét példák kapcsán is — a tanácsok, elsősorban a megyei tanácsok központi alapokkal való ellátására. Egyetérttek azokkal, akik sürgetik, hogy a kormány dolgozza ki a tanácsok több évre szóló fejlesztési támogatásának és általában költségvetési támogatásának programját. Az idei év végén ez még azért nem történt, illetve történt meg, mert a kormány külön kíván foglalkozni az 1968-1970-es évek beruházási előirányzataival, és ezektől az előirányzatoktól nem választhatók el a tanácsok fejlesztésével kapcsolatos feladatok. Az említett program 1968 közepére elkészül, s a tanácsok akkor megismerik majd a pontosabb meghatározott pénzügyi előirányzatokat, amelyek alapján már körültekintően tervezhetnek az ötéves terv hátralevő időszakára.

Válaszának következő részében Pest megye és a főváros helyzetével foglalkozott Vályi Péter.

Az alapanyag-árakkal kapcsolatban elhangzott képviselői felszólalásra reflektálva hangzott: a nyereségadóztatás mértékének megállapításakor az alapanyagok előállító vállalatok külön elbírálásban részesülnek. Például a bérkek növelésére fordítható nyereségrészt nagyobb összegben határozzák meg, ezenkívül az átlagosnál nagyobb amortizációs hányad marad e vállalatoknál a fejlesztési alap kiegészítésére.

Az a tény, hogy a mezőgazdaság területén az állattenyésztéssel kapcsolatos beruházások a következő időszakban előtérbe kerülnek, távolról sem jelenti azt, hogy az agrárgazdálkodás más ágazataiban — elsősorban a zöldség-, gyümölcs és szőlőtermelésben — a már kivitelezés alatt álló beruházásokat nem fejeznék be. Ezek mindenképpen meg fognak valósulni, mégpedig a tervezett ütemben.

Végül kijelentette: a kormány a terv- és költségvetési bizottság által ajánlott összes módosításokat elfogadja, és azokat az országgyűlésnek is elfogadásra javasolja. A módosításokban szereplő összegek a következők: belvízredezésre 30 millió forint, egészségügyi fejlesztésre 30 millió forint, a felsőoktatási intézmények felszerelésének javítására 10 millió forint, a kulturális alap támogatására 10 millió forint, további 600 pedagógus foglalkoztatására 6 millió forint, vagyis összesen 86 millió forinttal módosul a kormány által előterjesztett költségvetési törvényjavaslat.

Több olyan módosító indítvány is elhangzott, amelyek a mostani ötéves terv folyamán nem valósíthatók meg — mondotta. A kormány ezekre is figyelmet fordít, elsősorban a következő évek beruházási programjának kialakításánál. Közölte a miniszter: azt a kérését, hogy a tsz bekezdőutak építésére előirányzott összeget harminc millió forinttal növeljék a beruházási összegek keretében, a rendelkezésre álló tartalékok terhére fogják teljesíteni. Megnyugtatóan rendeznek más, hasonló igényeket is. Befejezésül a pénzügyminiszter köszönetet mondott az elhangzott észrevételekért, javaslatokért, s kérte az országgyűlést, hogy a terv- és költségvetési bizottság által előterjesztett módosításokkal a törvényjavaslatot fogadja el.